

CDA VOERENDAAL

Algemene beschouwingen begroting 2024 en meerjarenraming 2025-2027

INLEIDING

Het moet gezegd worden, mijnheer de voorzitter, in voorliggende begroting gaat het college verder met het realiseren van een groot deel van de speerpunten uit het coalitieakkoord 2022-2026. We zien dat de prioriteiten en ambities van Voerendaal de komende jaren tot uitvoering gebracht gaan worden. Samen bouwen aan een sterk Voerendaal.

Het ambtelijk apparaat, dat door soms wisselende samenstelling onder druk staat, heeft gezorgd voor een leesbare begroting en de correcte beantwoording van de vele vragen die naar aanleiding van de begroting schriftelijk werden gesteld door onze en andere fracties.

Wij spreken onze grote waardering uit naar de ambtelijke organisatie.

Ook de toelichting op de begroting, georganiseerd als thema-avond op dinsdag 10 oktober j.l., door onze griffie voorafgaand aan de raadsconferentie was erg nuttig en wordt zeer gewaardeerd.

Kijkende naar de begroting ligt er een document dat naar onze mening de toets der kritiek kan doorstaan.

Veiligheid

Burgers moeten zich veilig kunnen voelen in hun dorp. We zijn blij dat het aantal Boa's in gemeente Voerendaal op sterkte is en dat door hun inzet de criminele ondermijning afneemt en de veiligheid toeneemt. De samenwerking in Parkstadverband helpt daarbij door duidelijke afspraken te maken over hoe om te gaan met veiligheid, criminaliteit en overlast.

Economie

Het CDA heeft mede gezorgd voor een compact en vitaal centrum in de kern van Voerendaal, dat voor consumenten aantrekkelijk is om te winkelen en te verblijven. Om dit te behouden blijven wij inzetten op een compact kernwinkelgebied, goede bereikbaarheid met voldoende gratis parkeervoorzieningen en een duidelijke routing door het centrum.

Het CDA is pleitbezorger voor een actief ondernemersbeleid waarbij goede samenwerking met de lokale ondernemersverenigingen van belang is. Wij realiseren ons dat ondernemers het moeilijk hebben gehad in de coronapandemie en de energiecrisis. We bepleiten dat coronasteun ruimhartig blijft ingezet en dat onze ondernemers een billijke terugbetalingsregeling krijgen. De faillissementen zullen anders alsnog gaan optreden. De vestiging van nieuwe bedrijven is beperkt; het creatief omgaan met de planologische mogelijkheden en de dienstverlening aan starters vindt het CDA van groot belang.

Agrarische sector

De agrarische sector is onmisbaar in het realiseren van ambities op het gebied van economie, klimaat, energie. Voedsel, gezondheid en een aantrekkelijk landschap. Als CDA maken we ons sterk voor ondernemerschap en dus ook voor de agrarische sector. Deze bezit in Voerendaal ruim 80% van onze totale gebiedsoppervlakte en is hiermee degene die het meeste zorgdraagt voor ons buitengebied. Samenwerking met LLTB en omliggende gemeentes blijft noodzakelijk om de agrariërs hun werkzaamheden te kunnen laten uitvoeren. De gemeente heeft bv in het Ransdalerveld door aanleggen van een verbindingsweg ervoor gezorgd dat bv zwaar agrarisch verkeer gemedend wordt in de dorpskern. Dit alles om de overlast voor onze inwoners te minimaliseren terwijl de agrariërs niet onnodig in hun bedrijfsvoering worden beperkt. Ondernemerschap is in deze tijden van energie- en stikstofcrisis al moeilijk genoeg.

Cultureel erfgoed, en recreatie

Voerendaal is rijk aan cultureel erfgoed. We willen extra investeren in de culturele infrastructuur. Uiteraard willen we het Zomerfestival in stand houden en zorg dragen dat de Limburgse taal blijft behouden.

Het CDA zal initiatieven tot behoud en versterking van beeldbepalende en monumentale gebouwen binnen onze gemeente steeds positief waarderen. Het coronaherstelplan kan een flinke stimulans zijn. Alle verenigingen hebben het moeilijk om voldoende vrijwilligers te betrekken. Dat vraagt ook om onze steun.

Burgerparticipatie

Wij vinden het van belang om inwoners de mogelijkheid te bieden om zelf de handschoen op te pakken en als overheid met bewoners als partners samen op te trekken. Onze wethouder Delsing is portefeuillehouder burgerparticipatie. Op donderdag 5 oktober heeft het CDA ingestemd met het raadsvoorstel met als onderwerp burgerparticipatie, beleid en afwegingskader. Hierin hebben we de randvoorwaarden weergegeven waar en in welke vorm we burgerparticipatie gaan toepassen op welke onderwerpen of cases. We geloven dat samenwerken met inwoners en andere partners leidt tot meer begrip en draagvlak. De nieuwe werkwijze is een grote verbetering in de relatie tussen inwoners, overheid en het

maatschappelijk middenveld. We zien als CDA uit naar de eerste dialogen ten aanzien van een projectcasus en de resultaten die hieruit voortvloeien.

Toerisme

Het CDA ziet toerisme als een belangrijke economische sector die kan bijdragen aan de vitaliteit van Voerendaal. Wij willen toeristisch-recreatieve ontwikkelingen blijven stimuleren en faciliteren, met name die welke inspelen op de identiteit van Voerendaal, al dan niet onder de vlag van Het Land van Kalk.

Bijvoorbeeld de toepassing van Kunradersteen, het Romeins verleden, het beleven van de natuur, de wijnbouw en fruitteelt, het panoramalandschap en het bewoonbaar maken van monumenten. Een aantrekkelijk routenetwerk voor wandelaars en fietsers met attractieve start- en rustpunten en goede verbindingen met Parkstad en het Heuvelland is van toegevoegde waarde voor de recreanten in onze regio.

Onderwijs

De OCK zorgt voor een nieuw onderkomen voor het onderwijs in Klimmen. Het CDA wil blijven investeren in de scholen. Maar niet alles kan tegelijkertijd. In volgorde Ubachsberg als eerste en daarna Ransdaal. Wel doen we een oproep aan het college om vaart te maken bij de bouw van deze scholen. Zo realiseren wij een gezonde schoolomgeving voor kinderen en versterken wij de leefbaarheid in deze kernen. Wij zijn in ieder geval verheugd dat er voorlopig voldoende kinderen in de kernen zijn om de scholen open te houden.

Sociaal Domein:

Leefbaarheid

Een gezond verenigingsleven versterkt de samenleving en leefbaarheid van de kernen. Het CDA Voerendaal heeft zich in de afgelopen jaren hier sterk voor gemaakt. Dat zit in ons DNA. We willen de verenigingen in onze gemeente ondersteunen en de onderlinge samenwerking bevorderen. De verenigingsondersteuner is hierin een belangrijke factor. Doordat Zaal Keulen haar activiteiten gaat beëindigen zijn er zorgen over de huisvesting van verenigingen in Klimmen. Ook hier geldt samen de schouders er onder!

Het is essentieel dat de voorzieningen in de kernen blijven behouden. Met het geld van het coronaherstelplan en het budget voor leefbaarheid kan verder gewerkt worden aan versteviging van onze verenigingen zodat de cohesie in de kernen en buurtschappen versterkt wordt.

Burgerijen

Voor de ouderen en andere doelgroepen vinden we het belangrijk dat een doorontwikkeling plaatsvindt in de Burgerijen: een centrale, laagdrempelige ontmoetingsplaats binnen alle kernen in het Voerendaalse, waar ook een activiteitenaanbod voor de verschillende doelgroepen plaats vindt. Zeker nu de bestaanszekerheid en eenzaamheid van onze inwoners meer en meer onder druk komt te staan is het ook voor onze ouderen van belang

de ontmoeting en ondersteuning te behouden. Voldoende vrijwilligers en hun ondersteuning is een punt van zorg.

Participatie, arbeidsmarkt en armoedebestrijding

Het weer nieuw leven inblazen van Talent werkt juichen wij als CDA toe.

Het zijn ook voor burgers moeilijke tijden. We verwachten toenemende armoede en schuldenproblematiek door de hoge kosten van energie en levensonderhoud. We dienen extra alert te blijven op deze doelgroep en daar waar nodig de nodige hulp te bieden in welke vorm dan ook, maar vooral via Kompas.

Opvang en huisvesting ontheemden, statushouders en vluchtelingen

De taken op het gebied van statushouders en vluchtelingen stellen vele gemeenten voor een uitdaging, dus ook Voerendaal. Door nu een tijdelijke CNO te vestigen in Ubachsberg laat de gemeente zien dat wij deze uitdaging aan gaan. Het CDA complimenteert het college met deze stap die op volledige steun van onze fractie mag rekenen.

Passende jeugdhulp

Wij zijn heel blij dat een jeugdhonk in ons dorp gerealiseerd gaat worden. De toename van de psychische problemen van jongeren baart ons zorgen, maar we hebben er alle vertrouwen in dat de transitie die Jens en andere partners inzetten gaat leiden tot verbeteringen. De voortgang van het herstelplan van XONAR zullen wij samen met de andere partners nauwgezet monitoren.

Volksgezondheid en milieu

Het sport- en beweegaanbod voor de jeugd dienen we te verstevigen door middel van nieuwe sportprogramma's zoals het sportakkoord Voerendaal. Uiteraard dienen we ook de nodige aandacht te blijven besteden aan onze ouderen, zodat hun gezondheid optimaal blijft. Een aandachtspunt bij ouderen blijft valpreventie. Ondanks eerdere overheidsprogramma's en projecten blijft dit nodig.

Ten aanzien van milieu dienen we zorg te dragen voor het actieplan geluid in samenwerking met de regio, De luchtkwaliteit en het bodembeheer dienen we niet uit het oog te verliezen.

Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

De gemeente Voerendaal is primair een woongemeente met een groot aandeel particulier woningbezit. De huursector is klein in onze gemeente. De krapte op de woningmarkt is een groot probleem. Daarom is het CDA verheugd dat binnenkort het masterplan Wonen gepresenteerd kan worden dat mogelijkheden gaat bieden om op wat langere termijn de nodige woningen te kunnen toevoegen in onze Gemeente. We willen dat onze dorpen een aantrekkelijk woonklimaat blijven bieden waarin wordt voorzien in de behoeften van onze inwoners, jong en oud.

Duurzaamheid:

Nu we geconfronteerd worden met stijgende energieprijzen wordt eens te meer duidelijk dat we werk moeten maken van de warmte- en energietransitie. De pilot Zon op de daken, opgezet in Parkstadverband, dient gecontinueerd te worden in onze gemeente, zodat onze openbare ruimten allemaal voorzien worden van zonnepanelen. Ook andere vormen van duurzame energie moeten we blijven volgen om onze energie-toekomst zeker te stellen vanuit een zo onafhankelijk mogelijke positie. Het Duurzaamheidsfestival is een goed middel om bewustzijn en kennis te bevorderen.

Financieel beleid

Als we het over onzekere tijden hebben mijnheer de voorzitter, is het te prijzen dat het college een begroting 2024 heeft gepresenteerd met een positief saldo, waarbij de doorkijk naar 2025 ook een positief saldo laat zien. De onzekerheid rondom het gemeentefonds en de hoge inflatie maakt dat we onze middelen behoedzaam inzetten met te stellen prioriteiten, met name voor de periode na 2025. Wij zijn bezorgd over het toenemend beslag dat de GR-en op onze begroting leggen.

Tot Slot

Op basis van de voorliggende financiële stukken kunnen we de opgave naar onze mening goed aan. Het CDA heeft alle vertrouwen in de uitvoering van de programmabegroting 2024 en de meerjarenraming 2025-2027 incl. het financieel dekkingsplan.

Namens de **CDA**-fractie

Theo van Oppen, fractievoorzitter

Wim Keulen, raadslid

9-11-2023